

ВІДГУК

офіційного опонента – кандидата наук з фізичного виховання і спорту Єфремової Анжеліки Яковлівни на дисертаційну роботу Галандзовського Станіслава Миколайовича

«Удосконалення професійно-прикладної фізичної підготовки студентів транспортних коледжів», представлену на здобуття наукового ступеня кандидата наук з фізичного виховання і спорту зі спеціальності: 24.00.02 – фізична культура, фізичне виховання різних груп населення

Актуальність теми. Сучасна система фізичного виховання вимагає пошуку раціональних шляхів удосконалення процесу професійно-прикладної фізичної підготовки. Це обумовлено підвищенням вимог до виконання трудових процесів на виробництві, зокрема на Укрзалізниці, а також через ускладнення та зростання вимог до навчального процесу у закладах вищої освіти. Проведений здобувачем аналіз наукових джерел дозволив встановити, що існує протиріччя між потребами студентів та завданнями фізичного виховання. Характерною особливістю навчання студентів у транспортному коледжі є те, що разом із засвоєнням гуманітарних навчальних дисциплін студент повинен опанувати спеціальні дисципліни професійного спрямування, які вимагають належного рівня фізичної та функціональної підготовленості.

Кількість наукових робіт, присвячених дослідженню зазначеної проблеми незначна, отже, як зазначає дисертант, існує необхідність проведення дослідження щодо удосконалення професійно-прикладної фізичної підготовки студентів транспортного коледжу, що і обумовило вибір теми дисертаційного дослідження: «Удосконалення професійно-прикладної фізичної підготовки студентів транспортних коледжів».

Зв'язок роботи з науковими планами, темами. Дисертаційну роботу виконано відповідно до плану науково-дослідної роботи кафедри медико-біологічних основ фізичного виховання і фізичної реабілітації Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського на 2013– 2016 рр. за темою «Оптимізація процесу вдосконалення фізичної та функціональної підготовленості учнівської та студентської молоді фізичними навантаженнями різного спрямування» (номер державної реєстрації 0113U007491) та на 2018-2022 рр. за темою «Оптимізація процесу вдосконалення фізичного стану жителів Подільського регіону засобами фізичного виховання» (номер державної реєстрації 0118U003259)

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій з їх критичною оцінкою порівняно з відомими рішеннями.

Наукові положення дисертації та висновки достатньою мірою обґрунтовані теоретичними даними, відповідають меті, завданням, об'єкту та предмету дослідження.

Ступінь вірогідності отриманих результатів забезпечується достатньою кількістю використаних літературних джерел, а також кількістю наукових

публікацій та представлення наукових досліджень на конференціях різного рівня.

Основні положення дисертаційної роботи апробовано на XXI Міжнародній науково-практичній конференції «Молода спортивна наука України» (Львів, 2017); Міжнародній науково-практичній конференції «Фізична культура, спорт та здоров'я нації» (Вінниця, 2017); VII Міжнародній науково-практичній конференції «Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві» (Луцьк, 2017), а також на засіданнях щорічних звітних конференцій викладачів і студентів Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського (Вінниця, 2015, 2016, 2017).

Проблематика, зміст, кількість публікацій за дисертаційним дослідженням повністю відповідає вимогам МОН України. Теоретичне оприлюднення наукових досліджень на конференціях, повною мірою засвідчує належну апробацію результатів.

В результаті дисертаційної роботи набули подальшого розвитку дослідження: Ю. М. Фурмана (2003), В. М. Мірошниченка (2006), А. П. Корольчука (2010), В.Є. Онищук (2010), Н. В. Гаврилової (2011), О. Ю. Брезденюк (2016) про удосконалення функціональної і фізичної підготовленості студентської молоді шляхом застосування бігових навантажень різного спрямування, Л. Г. Рютиної (2005) та А. Я. Єфремової (2017) про удосконалення професійно-прикладної фізичної підготовки студентів залізничних спеціальностей.

Достовірність і новизна отриманих результатів. Наукові положення, висновки і рекомендації, що сформульовані у дисертаційній роботі, достатньо обґрунтовані експериментальними даними, відповідають поставленим меті та завданням. Ступінь вірогідності отриманих результатів забезпечується тривалістю та кількістю експериментальних даних, використанням у роботі сучасних методів, які відповідають вимогам наукової метрології.

Результати дослідження носять об'єктивний характер, базуються на достатній кількості дослідницького матеріалу, отриманого завдяки використанню сучасних інформативних методів дослідження, що відповідають визначеній меті та завданням дисертаційної роботи. Отримані показники обчислені методами математичної статистики.

Автор провів комплексне емпіричне дослідження з вивчення можливостей удосконалення професійно-прикладної фізичної підготовки студентів транспортних коледжів.

Результатом проведених дослідження є розроблена програма з удосконалення професійно-прикладної фізичної підготовленості студентів транспортного коледжу.

Практичне значення результатів дослідження – впровадження програм із використанням бігових навантажень у різних режимах енергозабезпечення у навчальний процес студентів транспортних коледжів.

Розроблена програма може бути застосована у навчальному процесі для підготовки студентів залізничних робітничих спеціальностей першого та другого років навчання для підвищення рівня професійно-прикладної фізичної підготовленості.

Матеріали дисертаційної роботи використано на факультеті фізичного виховання і спорту Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського на кафедрі фізичного виховання під час викладання дисципліни «Фізичне виховання» та на кафедрі медико-біологічних основ фізичного виховання і фізичної реабілітації у процесі викладання таких дисциплін, як «Спортивна медицина», «Діагностика і моніторинг стану здоров'я» та у Вінницькому медичному коледжі імені Д. К. Заболотного, що підтверджено відповідними актами.

Повнота викладення матеріалу дисертації в опублікованих працях і авторефераті. Основний зміст дисертації відображено у 9 публікаціях, 7 із яких надруковано у фахових виданнях України, 2 – у виданнях, що внесені до наукометричної бази даних Index Copernicus.

Рекомендації щодо використання результатів дисертації. Матеріали дисертаційної роботи можуть бути застосовані під час практичних занять з фізичного виховання студентів транспортних коледжів для підвищення рівня фізичної та функціональної підготовленості.

Оцінка змісту дисертації, її завершення в цілому та ідентичності змісту автореферату й основних положень дисертації. Дисертаційна робота складається зі змісту, переліку умовних скорочень, вступу, п'яти розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Дослідження викладено на 165 сторінках основного тексту. Робота містить 30 таблиць та ілюстрована 81 рисунками та 2 додатки. У роботі використано 285 джерела наукової та методичної літератури. Оформлення автореферату відмічається ідентичністю, логікою та послідовністю викладу, відповідністю подання наукових результатів положенням дисертації.

У **вступі** обґрунтовано актуальність проблеми, визначено об'єкт, предмет, мету і завдання дослідження, розкрито наукову новизну, практичну значущість роботи, особистий внесок здобувача, описано апробацію результатів дослідження та їх впровадження.

У **першому розділі «Механізм вдосконалення адаптації до професійно-прикладної фізичної підготовки студентів транспортних коледжів»** проаналізовано та узагальнено науково-методичні джерела з питання удосконалення адаптації організму до навчальної та практико-професійної діяльності. Зазначено, що робітники залізничної галузі під час професійної діяльності виконують важкі фізичні навантаження аеробного та анаеробного спрямування. Розглянуто процеси адаптації студентів за рахунок бігових навантажень у аеробному та змішаному режимах енергозабезпечення.

У **другому розділі «Методи й організація дослідження»** наведено методи (аналіз та узагальнення літературних джерел за темою роботи, педагогічні, фізіологічні та методи математичної статистики), дані про

контингент, який приймав участь у дослідженні, етапи організації дослідження.

У третьому розділі «**Стан професійно-прикладної фізичної підготовки студентів транспортних коледжів**» наведено дані, які отримано в результаті аналізу навчальних планів студентів транспортного коледжу, дослідження розподілу годин між дисциплінами гуманітарного і соціально-економічного спрямування, природничо-наукової підготовки, а також практико-професійної підготовки.

За результати констатувального експерименту визначені фізичні якості, які потребують вдосконалення. Зазначено, що такі фізичні якості як загальна витривалість, швидкісна витривалість, швидкісно-силова витривалість є вирішальними під час виконання роботи на практичних заняття із професійної підготовки.

У четвертому розділі «**Вплив бігових навантажень в аеробному і змішаному режимах енергозабезпечення на професійно-прикладну фізичну підготовленість студентів транспортного коледжу**» викладено зміст авторських програм, дані щодо показників загальної витривалості, швидкісної витривалості, швидкісно-силової витривалості м'язів черевного пресу, силової динамічної витривалості м'язів ніг та силової статичної витривалості м'язів спини, сідничних м'язів та задньої поверхні стегна студентів до та після експерименту. Представлено обґрунтування програми з використанням бігових навантажень аеробного та змішаного спрямування, а також методики «ендогенно-гіпоксичного дихання» у навчальному процесі студентів транспортного коледжу.

У п'ятому розділі «**Аналіз і узагальнення результатів дослідження**» охарактеризовано повноту вирішення завдань дисертаційного дослідження, у ході виконання якого отримано результати, що підтверджують і доповнюють наявні наукові розробки, а також отримано цілком нові дані.

Висновки дисертаційної роботи Галандзовського Станіслава Миколайовича відображають результати аналізу й узагальнення літературних джерел, витікають із отриманих результатів дослідження. Достовірність отриманих результатів дисертації підтверджується тривалістю проведеного дослідження, правильно підібраними методами математичної статистики та обробки даних. Висновки коректні, відповідають поставленим у дослідженні завданням.

Автореферат і публікації автора повністю відображають зміст дисертаційного дослідження, що надає підстави вважати роботу такою, що відповідає вимогам Міністерства освіти і науки України до дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата наук.

Недоліки дисертації та автореферату щодо їх змісту й оформлення:

1. В актуальності роботи та змісті першого розділу було б доцільно провести більш ґрунтовний аналіз літературних джерел стосовно професійно-прикладної фізичної підготовки студентів транспортного коледжу спеціальності «Обслуговування і ремонт залізничних споруд та

об'єктів колійного господарства», адже студенти саме цієї спеціальності приймали участь у експерименті.

2. У першому розділі відсутнє критичне співставлення точок зору науковців, також невідомо, чи розділяє здобувач погляди науковців на ці проблеми, отже, необхідно висловити своє ставлення до наукових розробок інших авторів.

3. Не зрозуміло навіщо у розділі 3, який називається «Стан професійно-прикладної фізичної підготовки студентів транспортних коледжів» присвячувати цілий підрозділ (3.1) аналізу навчального плану підготовки студентів транспортного коледжу та детально порівнювати дисципліни гуманітарного та соціально-економічного спрямування, а також природничо-наукової та практико-професійної підготовки за 4 роки навчання студентів. Було б більш доцільним детально проаналізувати саме процес професійно-прикладної фізичної підготовки, адже саме це є метою дослідження. Прошу здобувача пояснити.

4. Потребує також пояснення назви розділу 1, а саме «Механізм вдосконалення адаптації до професійно-прикладної фізичної підготовки студентів транспортних коледжів». Прошу пояснити навіщо потрібна адаптація до професійно-прикладної фізичної підготовки студентів.

5. На сторінці 46 здобувач зазначає «Автори проаналізували зміст трудових операцій і дійшли висновку, що при динамічній важкій енергоємній роботі в умовах суворої регламентації часу виконання робочих завдань в процесі ремонту і обслуговування залізничних колій студентам необхідна фізична підготовка, що спрямована на вдосконалення загальної витривалості, швидко-силової витривалості, локальної силової витривалості окремих м'язових груп [12, 9, 19, 15]». Отже, потребує роз'яснення яким чином автором були визначені професійно важливі якості студентів транспортного коледжу.

6. Обґрунтування розробленої програми професійно-прикладної фізичної підготовки студентів транспортного коледжу (стор. 81–85) не надає повного та чіткого уявлення про її зміст, принципи та організацію. Також не зрозуміло, за якою програмою студенти чотирьох основних груп займалися на заняттях з фізичного виховання та чим були мотивовані, щоб тричі на тиждень займатися за авторською програмою протягом 24 тижнів, яким чином вони відновлювалися, адже їм було потрібно ще, як зазначає автор, навчатися та працювати. Прошу пояснити.

7. Потребує роз'яснення, яким чином розроблена програма, яка передбачає позакласові заняття, може удосконалити професійно-прикладну фізичну підготовку студентів, адже така підготовка повинна відбуватися саме на заняттях з фізичного виховання.

8. На мою думку розділи 3 та 4 перевантажені рисунками та таблицями. Представлення їх у додатках не зменшило б цінність дослідження, проте значно полегшило б ознайомлення з матеріалом.

9. У висновках дисертаційної роботи пункти 3–8 викладені у констатувальній формі без обґрунтування та аналізу отриманих даних.

10. Список посилань містить літературу 40-50-х років, №178 та № 182 посилань ідентичні.

11. У роботі присутні граматичні, орфографічні та стилістичні помилки.

Відповідність дисертації встановленим вимогам. Дисертаційна робота Галандзовського С. М. «Удосконалення професійно-прикладної фізичної підготовки студентів транспортних коледжів», за теоретичним і практичним рівнем відповідає вимогам п. 11 «Порядку присудження наукових ступенів», затверджених Постановами Кабінету Міністрів України № 567 від 24.07.2013 року та № 656 від 19.08.2015 року, які висуваються до кандидатських дисертацій оскільки вона присвячена актуальному напрямку сучасної системи фізичного виховання – дослідженню удосконалення професійно-прикладної фізичної підготовки студентів.

Наукові положення та висновки дисертаційної роботи базуються на достатній кількості емпіричних досліджень, мають науково обґрунтований зміст, який логічне пов'язаний з отриманими результатами. Автореферат дисертації повністю відображає основний зміст дисертаційної роботи.

Висновок. Дисертаційна робота Галандзовського Станіслава Миколайовича «Удосконалення професійно-прикладної фізичної підготовки студентів транспортних коледжів» відповідає встановленим вимогам до кандидатських дисертацій та є завершеним науковим дослідженням, яке має теоретичне і практичне значення, отримані нові обґрунтовані наукові результати. Автор заслуговує присвоєння наукового ступеня кандидата наук з фізичного виховання і спорту за спеціальністю 24.00.02 – фізична культура, фізичне виховання різних груп населення.

Офіційний опонент

кандидат наук з фізичного виховання і спорту,
старший викладач кафедри фізичного виховання
та спорту Українського державного
університету залізничного транспорту

Єфремова А. Я.

Особистий підпис
засвідчую 12.06.2019 р.
Завідуючий канцелярією
УкрДУЗТ

Єфремова А. Я.

